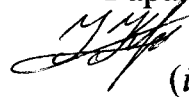

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА**

Кафедра соціально-гуманітарних і правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

 І.В.Крикунов
(ініціали, прізвище)

«31» 08 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВознавство

Освітній рівень: Перший (бакалавр)

Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність: 202 Захист і карантин рослин

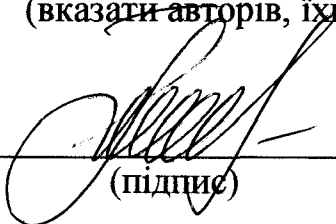
Освітня програма: «Захист і карантин рослин»

Факультет: плодоовочівництва, екології та захисту рослин

Умань – 2022р.

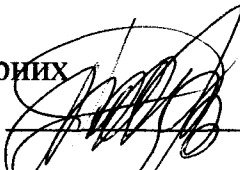
Робоча програма навчальної дисципліни «Правознавство» для здобувачів вищої освіти спеціальності 202 Захист і карантин рослин освітньої програми «Захист і карантин рослин» – Умань: Уманський НУС, 2022. 14 с.

Розробник: Коваленко-Чукіна Ірина Григорівна, к.і.н. доцент
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

 І.Г. Коваленко-Чукіна
(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін

Протокол від « 31 » серпня 2022 року № 1.

Завідувач
кафедри соціально-гуманітарних
і правових дисциплін Л.В. Машковська
(підпис)

« 31 » серпня 2022 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету плодощовківництва, екології та захисту рослин

Протокол від « 31 » 08 2022 року № 1.

Голова А.Г. Тернавський
(підпис)

« 31 » 08 2022 року

© Уманський НУС, 2022 рік
© Коваленко-Чукіна, І.Г. 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>20 « Аграрні науки та продовольство»</u>	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність : <u>202 Захист і карантин рослин</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		3-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		5-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітній рівень <u>Перший (бакалавр)</u> Освітня програма « Захист і карантин рослин »	Лекції	
		14 год.	
		Практичні, семінарські	
		14 год.	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		66 год.	
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: засвоєння студентами основних теоретичних положень і понять національного права України, розуміння ними Конституції та чинного законодавства України, закономірностей побудови правової держави, формування в них високого рівня правової свідомості та правової культури, вміння тлумачити і правильно застосовувати нормативно-правові акти в практичній діяльності, грамотно оцінювати юридичні факти, вільно орієнтуватися в сучасному правовому полі.

Завдання вивчення дисципліни «Правознавство» є вивчення понять і ознак держави і права; функції та джерела права; поняття та елементи системи права і системи законодавства; сутність та зміст юридичних властивостей Конституції України; класифікацію прав і свобод людини і громадянина за їх змістом; місце в системі органів державної влади, Президента України, його повноваження; специфічні ознаки, які вирізняють цивільно-правові відносини з поміж інших правових відносин; правові засади розробки, укладання, виконання та припинення трудових договорів; як здійснюється державне управління в галузі охорони навколишнього природного середовища; загальні засади права соціального захисту (забезпечення); що таке бюджет, бюджетна система України, яке місце в ній займає державний бюджет України; поняття злочину, адміністративного порушення, кримінальної та адміністративної відповідальності.

Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у лісовій галузі професійної діяльності, що передбачає застосування певних теорій і методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Завдання вивчення дисципліни «Правознавство» є набуття таких компетентностей :

Загальної:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для професійної діяльності.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та пошуку.
- Здатність працювати в команді.
- Здатність працювати в міжнародному контексті.
- Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові компетентності:

- Здатність організовувати заходи із захисту і карантину рослин підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та

громадянами, діяльність яких пов'язана з користуванням землею, водними об'єктами, вирощуванням рослин сільськогосподарського та іншого призначення, їх реалізацією, переробкою, зберіганням і використанням.

- **Програмні результати вивчення** дисципліни «Правознавство»
- Розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності, застосовувати сучасні науково-технічні досягнення світової культури та цивілізації.
- Володіти знаннями з професійних дисциплін в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи за спеціальністю захист і карантин рослин.
- Дотримуватись вимог законодавства у сфері захисту і карантину рослин та оперативно реагувати на зміни в законодавстві.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль № 1

Змістовий модуль 1. Теорія держави і права

Тема 1. Держава: основні поняття. State: basic concepts.

Поняття та ознаки держави. Функції держави. Форми держави: формаправління, форма державного устрою, політичний режим. Механізм (апарат)держави.

Concepts and signs of the state. Functions of the state. Forms of the state: form of government, form of government, political regime. Mechanism (apparatus) of the state.

Тема 2. Право: основні поняття

Поняття та ознаки права. Джерела права. Функції і принципи права. Норма права: поняття, структура, види. Система права. Форми (джерела) права. Закони і підзаконні нормативно-правові акти. Правовідносини: поняття, ознаки, склад.

Змістовий модуль 2. Характеристика окремих галузей права

Тема 3. Основи конституційного права.

Конституційне право, його особливості та місце в системі законодавства. Загальні засади конституційного ладу України. Громадянство України як один з інститутів конституційного права. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України.

Тема 4. Судові та правоохоронні органи.

Правосуддя в Україні. Цивільне судочинство. Господарські суди. Кримінальне судочинство. Правоохоронні органи України.

Тема 5. Основи трудового права.

Поняття трудового права та трудових правовідносин. Характеристика суспільних відносин, що формують предмет трудового права України. Особливості методу трудового права України. Джерела трудового права. Колективний договір як джерело та інститут трудового права: поняття, зміст та порядок укладання.

Поняття та умови трудового договору і порядок їхнього встановлення. Порядок укладення трудового договору; документи, необхідні для прийому на роботу. Форма трудового договору. Види трудових договорів; контракт як різновид трудового договору.

Види (типологія) змін трудових правовідносин. Умови, за якими визначається характер змін трудового договору. Переведення працівника на іншу роботу. Переміщення працівника на інше робоче місце. Продовження роботи в нових істотно змінених умовах.

Поняття та класифікація підстав припинення трудового договору. Загальні підстави припинення трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Розірвання трудового договору з ініціативи власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу. Розірвання трудового договору з ініціативи органів, що не є стороною договору. Порядок звільнення.

Поняття робочого часу. Робочий день. Види робочого часу. Скорочений робочий час, неповний робочий час. Режим та облік робочого часу. Види режиму робочого часу. Види робочого тижня. Робота за змінами. Графік змінності. Ненормований робочий день. Робота в нічний час. Надурочні роботи.

Поняття та види часу відпочинку. Щоденний та щотижневий відпочинок. Святкові і неробочі дні. Відпустки: поняття та їх види. Щорічні відпустки. Інші види відпусток.

Тема 6. Основи цивільного права

Цивільне право як галузь права. Цивільні правовідносини, їх класифікація. Цивільна правоздатність та дієздатність фізичних осіб. Право власності: поняття та зміст. Форми права власності. Зобов'язання: поняття та види. Цивільно-правові договори. Цивільно-правова відповідальність. Спадкове право.

Тема 7. Основи адміністративного права.

Державне управління (здійснення виконавчої влади) як державно-правова категорія та його місце в системі соціального управління. Поняття адміністративно-правових відносин та адміністративного права.

Адміністративний примус у системі методів державного управління. Адміністративно-деліктне право як підгалузь адміністративного права. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Підстави адміністративної відповідальності. Характеристика адміністративного правопорушення. Види адміністративних стягнень та їхній зміст. Система адміністративних правопорушень. Органи, що розглядають справи про адміністративні правопорушення.

Поняття, підстави і умови правомірності безпосереднього адміністративного примусу. Система та види заходів безпосереднього адміністративного примусу.

Тема 8. Основи кримінального права

Поняття і структура кримінального права. Підстави кримінальної відповідальності.

Поняття злочину, характеристика складу злочину як його юридичного вираження.

Об'єктивна сторона, суб'єкт та суб'єктивна сторона злочину. Обставини, що виключають суспільну небезпеку і протиправність діяння (необхідна оборона, крайня необхідність).

Стадії розвитку умисного злочину. Співучасть у злочині. Покарання, його мета. Види покарань. Обставини, що пом'якшують відповідальність. Обставини, що обтяжують відповідальність. Особлива частина кримінального права. Класифікація злочинів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теорія держави і права												
Тема 1. Держава: основні поняття . State: basic concepts.	14	2	2	-	-	10						
Тема 2.Право: основні поняття	14	2	2	-	-	10						
Разом за змістовим модулем 1	28	4	4	-	-	20						
Змістовий модуль 2. Характеристика окремих галузей права												
Тема 3. Основи конституційного права	10	1	1	-	-	8						
Тема 4. Судові та правоохоронні органи	11	1	2	-	-	10						
Тема 5. Основи трудового права	12	2	2	-	-	8						
Тема 6. Основи цивільного права	9	2	2	-	-	6						
Тема 7. Основи адміністративного права.	9	2	2	-	-	6						
Тема 8. Основи кримінального права	11	2	1	-	-	8						
Разом за змістовим модулем 2	62	10	8	-	-	46						
Усього годин	90	14	14	-	-	66						

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Держава: основні поняття . State: basic concepts.	2	
2	Право: основні поняття	2	
3	Основи конституційного права	1	
4	Судові та правоохоронні органи	2	
5	Основи трудового права	2	
6	Основи цивільного права	2	
7	Основи адміністративного права	2	
8	Основи кримінального права	1	
	Разом	14	

6. Самостійна робота

Самостійне вивчення правознавства неможливе без використання літературних джерел. У наш час знайомство з літературою навіть із самого вузького питання становить нелегке й досить трудомістке завдання. Правознавство за період свого існування нагромадило величезну кількість літературних джерел - підручників і навчальних посібників, монографій та журнальних статей, публікацій. Тому раціональна організація вивчення літератури курсу особливо необхідна.

Для ефективного використання літератури й виконання позааудиторної контрольної роботи варто вести конспект підручників. Конспектування інших літературних джерел має рекомендаційний характер. За підручником конспектуються лише ті питання, які через обмежене число лекцій та практичних занять не знайшли відбиття в лекційних конспектах й у зошитах для практичних занять. На лекціях і практичних заняттях розглядається найбільш складний матеріал, представлений у питаннях для самопідготовки, які наведені до кожної теми курсу. Усі інші питання, викладені в запропонованому підручнику конспектуються в зошиті для самостійних робіт.

Треба ознайомитися спочатку з основною (підручниками й навчальними посібниками), а потім з прикладною (монографіями і статтями) літературою.

При цьому важливо вивчити насамперед книги, а потім статті (у першу чергу останніх років видання) - вітчизняні й закордонні.

Матеріал для конспектування доцільно оформляти в такій послідовності:

- 1) назва вивченої теми курсу;
- 2) конспект робіт з питань правознавства (з вказівкою назви й сторінок першоджерела);
- 3) конспект вказаних вище питань підручника (виписують їхні заголовки і сторінки підручника);
- 4) конспект(за вибором студента) інших літературних джерел з даної теми (при цьому вказують їхніх авторів, назву, рік і місце видання, сторінки).

6. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна форма	заочна форма
1	Держава: основні поняття . State: basic concepts. Завдання: 1. Підготуватись до розв'язування тестових та ситуаційних завдань Самостійне опрацювання питань: 1. Теорії походження держави. 2. Теорія розподілу влад. Джерело: [zakon.rada.gov.ua]	10	
2	Право: основні поняття Завдання: 1. Скласти схему стадій законодавчого процесу в Україні. 2. Скласти схему видів юридичної відповідальності. Самостійне опрацювання питань: 1. Юридичні факти. Джерело: [zakon.rada.gov.ua]	10	
3	Основи конституційного права Завдання: 1. Підготуватись до розв'язування тестових та ситуаційних завдань Самостійне опрацювання питань: 1. Опрацювати та законспектувати Конституцію України – як основний закон держави. Джерело: [zakon.rada.gov.ua]	8	
4	Судові та правоохоронні органи Завдання: 1. Підготуватись до розв'язування тестових та ситуаційних завдань Самостійне опрацювання питань:	10	

	1 . Органи юстиції в Україні. Джерело: [zakon.rada.gov.ua]		
5	Основи трудового права Завдання: 1. Скласти схему видів договорів. 2. Підготуватись до розв'язування тестових та ситуаційних завдань Самостійне опрацювання питань: 1. Які розміри виплати нестачі при підвищеній матеріальній відповідальності? 2. Розгляд судом спорів про поновлення на роботу. Джерело: [zakon.rada.gov.ua]	8	
6	Основи цивільного права. Завдання: 1. Підготуватись до розв'язування тестових та ситуаційних завдань 2. 1.Підготуватись до складання цивільно-правових договорів Самостійне опрацювання питань: 1. Опрацювати тему: «Основи сімейного права України» 2. Поняття зобов'язального права і його місце в системі галузі цивільного права. Джерело: [zakon.rada.gov.ua]	6	
7	Основи адміністративного права Завдання: 1. Підготуватись до розв'язування тестових та ситуаційних завдань Самостійне опрацювання питань: 1. Порядок притягнення до адміністративної відповідальності Джерело: [zakon.rada.gov.ua]	6	
8	Основи кримінального права Завдання: 1. Підготуватись до розв'язування тестових та ситуаційних завдань Самостійне опрацювання питань: 1. Співучасть у злочині. 2. Обставини, що виключають злочинність діяння. Джерело: [zakon.rada.gov.ua]	8	
	Разом	66	

7. Методи навчання

Тематичні лекції; практичні і семінарські заняття із проведенням презентацій, дискусій, круглих столів; інтерактивні заняття; індивідуальні заняття із розв'язанням конкретних правових ситуацій; консультації з викладачами; самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle.

8. Методи контролю

Поточний (модульний) контроль передбачає наступне - студент, відповідно до затвердженої робочої навчальної програми з дисципліни, виконує певні види навчальної роботи (відповідь на практичних заняттях, реферат, кросворд, тестові завдання тощо), передбачені в кожному змістовному модулі, і захищає їх результати у встановлені терміни.

Оцінювання виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах за національною шкалою.

Підсумкова форма контролю – залік.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний (модульний) контроль										Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2							100
T1	T2	МК1	T3	T4	T5	T6	T7	T8	МК2	
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Коваленко-Чукіна І.Г Правознавство. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів факультету плодоовочівництва, екології та захисту рослин , спеціальності 202 Захист і карантин рослин // І.Г Коваленко-Чукіна – Умань: УНУС, 2022. – 21с.
2. Коваленко-Чукіна І.Г Правознавство. Методичні вказівки до підготовки і проведення семінарських занять для студентів факультету плодоовочівництва, екології та захисту рослин, спеціальності 202 Захист і карантин рослин / І.Г Коваленко-Чукіна– Умань: УНУС,2021. – 40 с.
3. Коваленко-Чукіна І.Г Методичний посібник-практикум з курсу «Правознавство» для студентів заочної форми навчання факультету факультету плодоовочівництва, екології та захисту рослин , спеціальності 202 Захист і карантин рослин // І.Г Коваленко-Чукіна – Умань: УНУС,2021. – 26 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Аверьянов В.Б. Органи виконавчої влади в Україні. К.: Ін Юре, 2019. 253 с.
2. Александров Ю.В. Кримінальне право К.: МАУП, 2008.326 с.
3. Балакірева С.Р. Конституційне право України К. : Атіка, 2015. 210 с.
4. Білошкурська З.П., Машковська Л.В., Поліщук О.А., Коваленко-Чукіна І.Г. Правознавство. Навчальний посібник. Умань. ВПЦ. «Візаві». 2019. 739 с.
5. Бойко М.Д. Трудове право України. Курс лекцій: навч. посіб. К.: Олан, 2015. 335с.
6. Гіренко І.В., Білошкурська З.П., Машковська Л.В., Поліщук О.А., Коваленко-Чукіна І.Г. Земельне право. Підручник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 711 с.
7. Голосніченко І.П. Адміністративне право в Україні К.: Атіка, 2010. 198 с.
8. Грошевий Ю.М. Органи судової влади в Україні. К.: Ін Юре, 2014. 20 с.
9. Калітенко О.М. Цивільне та сімейне право України .Х.: Одісей, 2013. 640 с.
10. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua> . – Назва з екрану.
11. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10 грудня 1971 р. // Відомості Верховної Ради УРСР від 17.12.1971 - 1971 р.
12. Конституція України: Закон України 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. 141 с.
13. Копейчиков В.В. Основи конституційного права України .К.: Хрінком Інтер, 2014. 287с.
14. Кравченко В.В. Правознавство. К.: Атіка, 2014. 560 с.
15. Логінова М.О. Основи правознавства. К.: Центр навчальної літератури, 2014. 568 с.
16. Пастухова В.П. Основи правознавства. К.: Алеута. 2013. 377с.

17. Прокопенко В.І. Трудове право України. Х.: Консум, 2015. 528 с.
18. Савченко А.В. Сучасне кримінальне право України. К. : Вид. Паливода А.В., 2014. 640 с.
19. Стефанчук Р.О. Цивільне право України. К.: Прецедент, 2013. 448 с.

Допоміжна

1. Господарський кодекс України: Закон України 16 січня 2003 р. Офіційний вісник України. 2003. № 11. – 462 с.
2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 11. 461 с.
3. Податковий кодекс України: Закон України від 02 грудня 2010 р. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13-14, № 15-16, № 17. 112 с.
4. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10 грудня 1971 р. Відомості Верховної Ради УРСР від 17.12.1971. 1971 р.
5. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 01 червня 2000 р. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 36. 299 с.
6. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців» від 15.05.2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003. №31-32 Ст. 263.
7. Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» від 11.09.2003 р. Офіційний вісник України. 2003. № 41. Ст. 21 - 67.

12. Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека Уманського НУС
2. Репозитарій Уманського НУС
3. Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу :<http://portal.rada.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України «Урядовий портал України». Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
5. Офіційний сайт Інституту проблем законодавства ім. Ярослава Мудрого. – Режим доступу:<http://www.legality.kiev.ua/>.

13. Зміни у робочій програмі на 2022-2023 рік

В 2022-2023 рік в робочій програмі оновлено список рекомендованої літератури.